

Sreda, 4. oktober 2017

P8_TA(2017)0379

Preprečevanje porok otrok

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 4. oktobra 2017 o preprečevanju porok otrok (2017/2663(RSP))

(2018/C 346/09)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah, predvsem njenega člena 16, ter vseh drugih pogodb in instrumentov Združenih narodov o človekovih pravicah,
- ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah, ki jo je generalna skupščina Združenih narodov sprejela 20. novembra 1989,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 27. novembra 2014 ob 25. obletnici konvencije ZN o otrokovih pravicah ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju člena 16 Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk,
- ob upoštevanju člena 23 Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,
- ob upoštevanju člena 10(1) Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah,
- ob upoštevanju člena 3 Pogodbe o Evropski uniji,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti njenega člena 9,
- ob upoštevanju skupnega delovnega dokumenta služb Komisije z naslovom Enakost spolov in krepitev moči žensk: spreminjanje življenj deklet in žensk prek zunanjih odnosov EU v obdobju 2016–2020,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 26. oktobra 2015 o akcijskem načrtu za enakost spolov za obdobje 2016–2020,
- ob upoštevanju akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2015–2019,
- ob upoštevanju smernic Evropske unije za spodbujanje in varstvo otrokovih pravic (2017) – Upoštevajmo vsakega otroka,
- ob upoštevanju Evropskega soglasja o razvoju, ki poudarja zavezo EU za vključevanje človekovih pravic in enakosti med spoloma v skladu z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030,
- ob upoštevanju členov 32, 37 in 59(4) Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (istanbulska konvencija),
- ob upoštevanju poročila Sklada Združenih narodov za prebivalstvo (UNFPA) iz leta 2012 z naslovom „Marrying Too Young – End Child Marriage (Premladi za poroko – odprava porok otrok)“,
- ob upoštevanju člena 128(5) in člena 123(2) Poslovnika,

⁽¹⁾ UL C 289, 9.8.2016, str. 57.

Sreda, 4. oktober 2017

- A. ker je EU zavezana spodbujanju pravic otrok in ker poroke otrok, zgodnje in prisilne poroke predstavljajo kršitev teh pravic; ker je EU v skladu s Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah in njenimi izbirnimi protokoli ter drugimi ustreznimi mednarodnimi standardi in pogodbami zavezana celovitemu varstvu in spodbujanju otrokovih pravic v svoji zunanji politiki;
- B. ker so poroke otrok ter zgodnje in prisilne poroke v skladu z mednarodnim pravom o človekovih pravicah opredeljene kot škodljiva praksa in so pogosto povezane z resnimi oblikami nasilja nad ženskami in deklicami, tudi z intimnim partnerskim nasiljem;
- C. ker poroke otrok ter zgodnje in prisilne poroke močno ogrožajo splošno uresničevanje in uživanje pravic deklet in žensk ter zdravje deklet, vključno z resnim tveganjem zapletov v nosečnosti in okužbami z virusom HIV; ker so deklice zaradi tega izpostavljene zlorabi, domačemu nasilju in celo ubijanju iz časti;
- D. ker so ponovna vzpostavitev in razširitev t. i. globalne prepovedi („global gag“), zmanjšanje sredstev za organizacije, kot je UNFPA, ki deklicam, ki so žrtve prezgodnjih porok, nudijo storitve s področja načrtovanja družine ter spolnega in reproduktivnega zdravja za pomoč pri zmanjševanju tveganja okužbe z virusom HIV, ter zapleti v zgodnjih nosečnostih zaskrbljujoči;
- E. ker poroke otrok ter zgodnje in prisilne poroke pomenijo osnovno odtujitev pravice do lastnega telesa in fizične integritete ter do avtonomnosti v zvezi s tem;
- F. ker so poroke otrok oblika prisilne poroke, saj otroci glede na svojo starost sami po sebi niso zmožni dati polne, prostovoljne in informirane privolitve k poroki in času poroke;
- G. ker se v državah v razvoju vsako tretje dekle poroči pred dopolnjenim 18. letom, vsako deveto dekle pa pred dopolnjenim 15. letom; ker so najbolj ogrožene deklice, ki predstavljajo 82 % prizadetih otrok;
- H. ker so otroške neveste pod velikim družbenim pritiskom, da dokažejo svojo plodnost, posledica tega pa je, da zgodaj in pogosto zanosijo; ker so v državah z nizkimi in srednjimi dohodki zapleti v nosečnosti in pri porodu glavni vzrok smrti pri dekletih v starosti od 15 do 19 let;
- I. ker so poroke otrok ter zgodnje in prisilne poroke povezane z veliko stopnjo umrljivosti mater, redkejšim načrtovanjem družin in z neželenimi nosečnostmi, pogosto pa pomenijo tudi konec izobraževanja dekleta; ker je odprava porok otrok ter zgodnjih in prisilnih porok bistveni del agende za trajnostni razvoj do leta 2030, in sicer v cilju trajnostnega razvoja št. 5 in podcilju 5.3, ter ker so te poroke jasno označene kot ovira za dosego enakosti med spoloma in opolnomočenje žensk;
- J. ker je odprava porok otrok ter zgodnjih in prisilnih porok vključena kot ena izmed prednostnih nalog zunanjega delovanja EU na področju spodbujanja pravic žensk in človekovih pravic;
- K. ker več kot 60 % otroških nevest v državah v razvoju nima nobene formalne izobrazbe, kar je oblika diskriminacije na podlagi spola, in ker poroke otrok šoloobveznim otrokom odvzemajo pravico do izobrazbe, ki je potrebna za njihov osebni razvoj, pripravo na odraslo življenje in zmožnost, da prispevajo k svoji skupnosti;
- L. ker ta problem ni prisoten le v tretjih državah, ampak tudi v državah članicah EU;

Sreda, 4. oktober 2017

- M. ker je EU nedavno sklenila podpisati Konvencijo Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (istanbulska konvencija);
- N. ker so v istanbulski konvenciji poroke otrok opredeljene kot vrsta nasilja nad ženskami in ker konvencija zahteva kriminalizacijo prisile otroka v poroko in zabljanja otroka v drugo državo z namenom prisile v zakon;
- O. ker je na nacionalni in mednarodni ravni ter na ravni EU na voljo le malo statističnih podatkov, ki bi prikazali obseg problema porok otrok ter zgodnjih in prisilnih porok v državah članicah EU ⁽¹⁾;
- P. ker so bili v času nedavne krize z migranti odkriti novi primeri porok otrok, ki so bile sklenjene v tujini in v katerih so včasih udeleženi otroci, mlajši od 14 let;
- Q. ker otroci, ki vstopijo v zakonsko zvezo pred 18. letom pogosto opustijo šolanje ali živijo v revščini;
- R. ker se v času oboroženih spopadov in nestabilnosti bistveno poveča število porok otrok ter zgodnjih in prisilnih porok;
1. opozarja na povezavo med pristopom, ki temelji na pravicah in zajema vse človekove pravice in enakost spolov, ter poudarja, da EU ostaja zavezana spodbujanju, varstvu in uresničevanju vseh človekovih pravic ter doslednemu in učinkovitemu izvajanju pekinških izhodišč za ukrepanje, Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (CEDAW), Istanbulske konvencije in akcijskega načrta EU za enakost spolov in krepitev vloge žensk;
  2. poudarja, da poroke otrok pomenijo kršitev otrokovih pravic in nasilje nad ženskami in dekleti; poudarja, da bi jih bilo treba kot takšne obsoditi;
  3. poziva EU in države članice, naj uresničijo cilje agende za trajnostni razvoj do leta 2030, da bi se učinkoviteje borili proti škodljivi praksi in da bodo storilci odgovarjali za svoja dejanja; poziva EU in države članice, naj si prizadevajo skupaj z Agencijo ZN za ženske, Skladom ZN za otroke, UNFPA in drugimi partnerji, da bi opozorili na vprašanje prisilnih porok, s poudarkom na krepitvi vloge žensk, tudi preko izobraževanja, ekonomske neodvisnosti in okrepljene udeležbe v procesih odločanja ter za zaščito in spodbujanje človekovih pravic vseh žensk in deklet, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem;
  4. poziva EU in države članice, naj povečajo dostop do zdravstvenih storitev, vključno s pravicami spolnega in reproduktivnega zdravja, za ženske in otroške neveste;
  5. poziva podpredsednico Komisije/visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj uporabi vse razpoložljive instrumente, tako da razvije politike, programe in zakonodajo, med drugim s političnimi dialogi, dialogi o človekovih pravicah, dvostranskim in večstranskim sodelovanjem, strategijo „Trgovina za vse“, GSP + in drugimi instrumenti za reševanje in omejevanje prakse porok otrok, zgodnjih in prisilnih porok;
  6. poziva EU in države članice, naj uporabijo enotne pravne standarde glede postopka za obravnavanje porok otrok, med drugim z vidika ratifikacije Istanbulske konvencije;
  7. poziva EU in države članice, naj sodelujejo z organi kazenskega pregona in pravosodnimi sistemi v tretjih državah, in naj zagotovijo usposabljanje in tehnično pomoč pri sprejemanju in izvrševanju zakonodaje, ki prepoveduje zgodnje in prisilne poroke, vključno z najnižjo starostjo za sklenitev zakonske zveze;

⁽¹⁾ <http://filesserver.wave-network.org/home/ForceEarlyMarriageRoadmap.pdf>

Sreda, 4. oktober 2017

8. poudarja, da so potrebni posebni ukrepi za rehabilitacijo in pomoč za otroške neveste, da bi jim omogočili vrnitev v izobraževanje ali usposabljanje in izogibanje družinskim in družbenim pritiskom, povezanim z zgodnjo poroko;
9. poudarja, da je treba proračunska sredstva za programe preprečevanja porok otrok, katerih cilj je ustvariti okolje, kjer lahko dekleta dosežejo svoj polni potencial, vključno z izobraževalnimi, socialnimi in ekonomskimi programi za deklice, ki ne obiskujejo šole, programi za zaščito otrok, varnimi hišami za dekleta in žene, pravnim svetovanjem in psihološko podporo;
10. pozdravlja projekte, razvite v okviru programa Daphne, ki se osredotočajo na pomoč žrtvam in preprečevanje porok otrok, zgodnjih in prisilnih porok; meni, da bi bilo treba te projekte okrepiti in ustrezno dodatno financirati;
11. poziva, naj se posebna pozornost nameni otrokom iz prikrajšanih skupnosti, in poudarja, da se je treba osredotočiti na ozaveščanje, izobraževanje in krepitev gospodarske vloge, kot načine za odpravo te težave;
12. poudarja, da je treba razviti in uvesti specifične postopke za zagotavljanje varstva otrok med begunci in prisilci za azil v skladu s Konvencijo OZN o otrokovih pravicah; poziva države gostiteljice, naj begunskim otrokom zagotovijo poln dostop do izobraževanja ter čim bolj spodbujajo njihovo integracijo in vključevanje v nacionalne izobraževalne sisteme;
13. poziva k uvedbi posebnih postopkov v centrih za sprejem beguncev in prisilcev za azil, da bi ugotovili primere porok otrok, zgodnjih in prisilnih porok, ter pomagali žrtvam;
14. poudarja potrebo po pravilnem in usklajenem spremljanju primerov porok otrok v državah članicah EU, in zbiranju podatkov, ločenih po spolu, da bi lahko bolje ocenili razsežnosti problema;
15. poudarja veliko razhajanje med uradno registrirani primeri in primeri morebitnih žrtev, ki prosijo za pomoč, kar kaže na možnost, da oblasti veliko primerov porok otrok ne ugotovijo; poziva, naj se socialnim delavcem, učiteljem in drugemu osebju, ki je v stiku z morebitnimi žrtvami, zagotovijo posebno usposabljanje in priročniki za prepoznavanje žrtev in kako sprožiti postopke, da bi jim pomagali;
16. poziva k kreptitvi posebnih projektov in kampanj, ki bodo del zunanjega delovanja EU in osredotočeni na poroke otrok, zgodnje in prisilne poroke; poudarja, da je treba posebno pozornost nameniti kampanjam za večjo ozaveščenost in kampanjam, ki bodo osredotočene na izobraževanje in krepitev vloge ter položaja žensk in deklic v državah širitve in državah evropske sosedске politike;
17. poudarja, da bi morala EU podpirati in spodbujati tretje države, da bi zagotovili, da bo civilna družba lahko prevzela dejavno vlogo in zagotovila neodvisen dostop žrtvam otrokom zgodnjih in prisilnih porok ter da bi njihove zastopnike privedli na sodišče na otroku prijazen način;
18. poudarja, da je treba kot del humanitarne pomoči financirati projekte, osredotočene na preprečevanje nasilja na podlagi spola in na izobraževanje v kriznih razmerah, da bi zmanjšali pritisk na žrtve porok otrok, zgodnjih in prisilnih porok;
19. poudarja, da je treba opredeliti dejavnike tveganja za poroke otrok v humanitarnih krizah z vključevanjem najstnic in vključiti podporo za poročene ženske v kateri koli humanitarni odziv od samega začetka krize;
20. ostro obsoja ponovno uvedbo in razširitev tako imenovanega pravila o globalni prepovedi („global gag“) in njegov vpliv na svetovno zdravstveno oskrbo in pravice žensk in deklet; ponovno poziva EU in njene države članice, naj odpravijo finančno vrzel, ki jo imajo ZDA na področju spolnega in reproduktivnega zdravja ter pravic, in sicer z uporabo tako nacionalnih sredstev kot sredstev EU za razvoj;
21. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.